

## **Kaderstelling Sociale Agenda 2010-2011, focus op jongeren.**

---

### **1.1 Beleidsvisie**

Met het Programma Sociale Agenda wil de provincie Utrecht de sociale peiler van haar beleid versterken. De aandacht gaat daarbij vooral uit naar kwetsbare groepen. Samen met gemeenten en maatschappelijke organisaties werkt de provincie aan projecten die zijn gericht op het verminderen of oplossen van urgente maatschappelijke problemen.

Als Provincie willen wij een bijdrage leveren aan de Utrechtse samenleving die mensen insluit en niet uitsluit en gemeenten, instellingen en burgers stimuleert te investeren in zichzelf en de gemeenschap waarin ze leven.

Voor de eerste fase, 2008-2009, van het Programma is een uitvoeringsprogramma vormgegeven rondom maatschappelijke kwesties die in 2007 als urgent golden. Over de stand van zaken van deze eerste fase bent u geïnformeerd per Voortgangsrapportage Sociale Agenda juli 2008- september 2009 (kenmerk: 2009WMC82, commissievergadering 28 september 2009). Veel projecten uit deze 1<sup>e</sup> fase kennen een doorloop tot 2010 of 2011 en blijven we monitoren.

Voor de periode 2010-2011 spitst het Programma Sociale Agenda zich toe op de sociale infrastructuur voor jongeren. We zien, mede vanuit onze wettelijke taak voor de jeugdzorg, maar ook vanuit de programma's Sociale Agenda en Utrechtse Jeugd Centraal, dat de toenemende jongerenproblematiek om meer gerichte beleidsactie vraagt. We zien jongeren die zich niet langer betrokken voelen bij onze samenleving. We zien kinderen opgroeien waarvan de ouders de rol die hen wordt toegedicht, niet kunnen waarmaken om verschillende redenen (zoals bijvoorbeeld sociaal isolement, zorgproblematiek, laag opleidingsniveau, laaggeletterdheid, andere culturele achtergrond). We zien jongeren die als ze eenmaal geïndiceerd zijn voor speciaal of praktijkonderwijs, jeugdzorg of een combinatie daarvan, vaak in zorgtrajecten blijven in plaats van trajecten gericht op een zelfstandige positie in onze samenleving. We zien de grote toestroom van jongeren in de Wajong. We zien kinderen afhaken in het onderwijs omdat ze teveel andere zorgen hebben. En we zien een toenemende druk op de professionele jeugdzorg.

Kortom: onze beleidsopgave in deze tweede fase van de Sociale Agenda is het versterken van de mogelijkheden van jongeren in kwetsbare posities in onze samenleving, toegespitst op Integratie&Participatie en Onderwijs&Arbeidsmarkt. Daarmee zijn we complementair aan onderdelen van het Programma Utrechtse Jeugd Centraal.

Hierbij werken wij met name vraaggestuurd en vanuit een integrale aanpak waarbij wij gemeenten, bedrijven en maatschappelijke organisaties versterken in de uitvoering van hun werk. Wij zijn ervan overtuigd dat we door het (ver)binden van relevante partijen, adviseren en het monitoren van behoeften en ontwikkelingen op het lokale en bovenlokale terrein een belangrijke meerwaarde hebben. Samen met ons werkveld inventariseren we waar de behoeften liggen.

### **1.2 Utrecht2040**

Naast het inspelen op actuele maatschappelijke kwesties heeft de Provincie ook de verantwoordelijkheid om zorg te dragen voor een duurzame toekomst. Een toekomst waarin alle mensen meetellen en kunnen meedoen op school, in hun wijk en in hun vak. Uit de strategische analyse en trendontwikkeling van Utrecht2040 komt duidelijk naar voren dat in

de toekomst de leefbaarheid voor en de positie van jongeren kwetsbaar blijft. De verwachting is dat het onderwijs en zorgstelsel onder druk komt te staan en de sociale leefomgeving van jongeren verder verzwakt. Dit heeft belangrijke consequenties voor hun positie in onze samenleving en de ontwikkeling van de samenleving als geheel. Vanuit het programma Sociale Agenda zullen we daarin de komende twee jaar een verschil gaan maken en vanuit onze bovenlokale positie de betrokken partijen versterken in de uitvoering van hun werk. We willen daarmee de basis leggen voor een duurzame investering in de leefbaarheid van onze Provincie.

### **1.3 Provinciale rol en (multidisciplinaire-)werkwijze**

Gemeenten zijn in eerste instantie aan zet als het de sociale infrastructuur binnen de gemeentegrenzen betreft. Echter, sociale vraagstukken gaan ook over gemeentegrenzen heen of zijn voor een specifieke gemeente te omvangrijk om alleen aan te pakken. Voor het rijk is de problematiek dan veelal te regionaal en daarmee beperkt beïnvloedbaar. Dit in tegenstelling tot de provincie, die als bestuurslaag dichter op gemeenten zit en met beperkte middelen een groot effect kan bereiken. De werkwijze is de komende twee jaar dan ook gericht op:

- Platformfunctie: actoren en initiatieven aan elkaar te verbinden en kennis te delen door het organiseren van werkconferenties, seminars, brainstorms;
- Advisering: actoren inhoudelijk adviseren over mogelijkheden en verbindingen leggen met andere relevante actoren, gemeenten en maatschappelijke organisaties aan elkaar verbinden en in partnerschap structureel sociaal beleid ondersteunen;
- Stimuleren van vernieuwing: nieuwe initiatieven stimuleren en mede mogelijk maken door subsidiemogelijkheden;
- Monitoren: zicht houden op mogelijkheden, voorlopers en zogenaamde ‘witte vlekken’ in kaart brengen, onderzoek en publicatiemogelijkheden.

Hierbij werken wij met name vraaggestuurd en vanuit een integrale aanpak waarbij wij gemeenten, bedrijven en maatschappelijke organisaties versterken in de uitvoering van hun werk. Wij zijn ervan overtuigd dat we door het (ver)binden van relevante partijen, adviseren en het monitoren van behoeften en ontwikkelingen op het lokale en bovenlokale terrein een belangrijke meerwaarde hebben. Samen met ons werkveld inventariseren we waar de behoeften liggen.

## 2. Integratie & participatie: inzet 2010-2011

*It takes a whole village to raise one child*

*'Het is de gezamenlijke verantwoordelijkheid van iedereen om mee te werken aan een omgeving, sociaal en fysiek, waarin alle mensen en jongeren in het bijzonder, ongeacht hun achtergrond, herkomst of aard, mee kunnen doen, zich goed voelen en hun weg kunnen vinden en waarin niemand zich buitengesloten of afgewezen voelt'<sup>1</sup>.*

In onze sterk geïndividualiseerde samenleving zijn jongeren steeds meer op zichzelf aangewezen. De directe betrokkenheid van hun sociale omgeving is afgenomen en steeds vaker zijn het vooral professionele welzijnsinstellingen in plaats van hun sociale leefomgeving die de gezinnen en jongeren ondersteunen. Dit maakt jongeren kwetsbaar, snel gestigmatiseerd en verhoogt de druk op welzijnsinstellingen, scholen en uiteindelijk de jeugdzorg. De sociale omgeving – familie, burens, lokale middenstand, scholen, sportvereniging – , maar ook de jongeren zelf moeten meer betrokken worden bij het ondersteunen van (kwetsbare) jongeren en hun gezinnen. Deze insteek komt overeen met het adviesrapport 'Investeren rondom kinderen' dat de raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling en de raad voor Volksgezondheid en Zorg in september 2009 hebben gepresenteerd aan de minister van Jeugd en Gezin. Hierin wordt geconcludeerd dat de overheid de sociale omgeving probeert over te nemen. Dit leidt tot grote druk op de welzijnstructuren en heeft eerder een verzwakkend effect dan een versterkend effect op de sociale leefomgeving.

Participatie en integratie zijn voorwaarden voor 'meedoen' in onze samenleving. Deze twee deelgebieden kunnen niet los van elkaar worden gezien en zijn belangrijke pilaren voor meer betrokkenheid van jongeren in onze maatschappij. De komende twee jaar willen wij ons hier sterk voor maken en ons programmagedeelte beschikbaar stellen voor het verbeteren van de sociale leefbaarheid van jongeren in onze provincie. Binnen dit thema richten wij ons op twee subthema's, namelijk; Het versterken van de sociale omgeving van jongeren binnen **Samen sterk** en het versterken van de positie van jongeren zelf in **Eigen kracht**.

Deze thema's staan niet op zichzelf, maar zijn nauw met elkaar verbonden. Binnen de gefinancierde projecten zullen zij vaak samengaan. Dit sluit goed aan bij onze multidisciplinaire aanpak.

### 2.1. Samen sterk

Samen sterk gaat om sociale cohesie. Sociale cohesie is de samenhang tussen mensen in onze samenleving en hun sociale relaties. Dit kan alleen worden versterkt als etnische, culturele en economische scheidslijnen in de samenleving worden verbroken. Familie, burens, lokale middenstand, scholen, sportvereniging, maar ook de jongeren zelf moeten elkaar meer weten te vinden.

Binnen het thema Samen Sterk willen we de uitvoerende partijen stimuleren om in te zetten op de volgende doelstellingen:

- Het stimuleren van initiatieven ter bevordering van de sociale cohesie in de directe leefomgeving van jongeren.
- Stimuleren van kennisuitwisseling tussen onze partnerorganisaties op het gebied van participatie en integratie in de wijk.
- We verspreiden de kennis over bestaande aanpakken

---

<sup>1</sup> VNG visie integratie 2007-2017, juni 2007

- Stimuleren van kennisuitwisseling tussen onze partnerorganisaties op het gebied van participatie en integratie in de wijk.
- Ondersteunen van projecten ter verminderen van laaggeletterdheid.
- Ondersteunen van projecten ter versterken van ouderbetrokkenheid.

### *2.1.1 Wijkgericht werken*

Bij het bevorderen van sociale cohesie willen wij ons richten op het verbeteren van de directe leefomgeving van jongeren vanuit een multidisciplinaire aanpak op wijkniveau. Dit wordt ook wel wijkgericht werken genoemd. Hierbij gaat het om samenwerking vanuit een integrale aanpak van problemen op een overzichtelijk en werkbaar niveau: de wijk. Hierbij werken de Provincie, gemeenten, de dienstverlenende instellingen en de bewoners samen. Uiteraard erkennen wij dat wijkgericht werken één strategie impliceert, maar dat bij een sluitende aanpak ook (wijk)grenzen overstijgend moet worden gewerkt.

#### Voorbeeld:

De Provincie ondersteunt de gemeente IJsselstein bij de aanpak in de wijk IJsselveld Oost van de leefbaarheid in deze wijk. De gemeente heeft gekozen voor een multidisciplinaire aanpak waarbij wordt samengewerkt met andere partijen, zoals politie, woningbouwvereniging, onderwijs en welzijn. Vanuit de verschillende beleidsterreinen draagt men bij aan het gezamenlijk multidisciplinair ontwikkelingsplan.

Deze aanpak willen we gebruiken als mogelijke *pilot* voor andere kleine en middelgrote gemeenten met een probleemwijk.

### *2.1.2 Laaggeletterdheid*

De aanpak van laaggeletterdheid is van belang voor maatschappelijke participatie.

Laaggeletterdheid heeft voor kinderen en jongeren direct of indirect vergaande maatschappelijke consequenties. Het is van belang de laaggeletterde jongeren en hun ouders vroegtijdig te signaleren in hun omgeving. Binnen de sociale omgeving van ouders en kind moeten we daarom inzetten op laaggeletterdheid, bijvoorbeeld op scholen, consultatiebureaus, gezondheidsinstellingen en maatschappelijke organisaties. Het laaggeletterdheidsbeleid zoals we dat de afgelopen twee jaar in het kader van de Sociale Agenda met succes hebben vormgegeven, zullen we daarom voortzetten.

#### Voorbeeld

De Provincie ondersteunt het project ‘Screening aan de poort’ in de gemeenten Zeist, Utrechtse Heuvelrug, De Bilt, Bunnik en Wijk bij Duurstede. Hier worden jongeren van het jongerenloket gescreend en indien nodig naar een lees- en schrijfcursus doorverwezen. Ook wordt door bevordering van het leesplezier onder VMBO-leerlingen het leesniveau verhoogd. Instanties zoals consultatiebureaus, welzijnsorganisaties, Bureau Jeugdzorg en de GGD krijgen bewustwordingstrainingen, om zo laaggeletterde ouders op te sporen en door te verwijzen naar lees- en schrijfcursussen. Door laaggeletterdheid preventief te bestrijden en laaggeletterde ouders op te sporen, hebben jongeren een grotere kans op een startkwalificatie en werk.

### *2.1.3 Ouderbetrokkenheid*

Ouders/verzorgers zijn een belangrijke schakel tussen het particuliere sociale domein en het brede maatschappelijke domein van bijvoorbeeld de school en het centrum voor Jeugd en gezin. Ouderbetrokkenheid stimuleert de binding van ouder en kind en tegelijkertijd bevordert het de sociale cohesie en ontmoeting in de wijk. Dankzij de inbreng en participatie van ouders kan bijvoorbeeld de school een brug slaan tussen ouders en hun omgeving.

### Voorbeeld:

Samen met Alleato zetten wij ons in voor *mentoring* en het *begeleiden* van allochtone meisjes en hun moeders bij hun scholing. Vooral voor allochtone meiden pakt onbekendheid over het schoolsysteem en opleidingseisen negatief uit, daarom is de inzet van onder andere een rolmodel uit eigen gemeenschap belangrijk voor het kweken van zelfvertrouwen en inzien van belang voor scholing. Om die reden is het mentorproject ontwikkeld. Hierbij wordt een lokale mentor gekoppeld aan ouders om hen voor te lichten over de scholing en loopbaanmogelijkheden voor hun kind.

## **2.2 Eigen kracht**

Jongeren zitten barstensvol goede, creatieve en inspirerende ideeën over hun eigen mogelijkheden en kansen om een actieve bijdrage te leveren aan onze samenleving en hun eigen leefomgeving. Toch voelen zij zich vaak niet gehoord en hebben het idee dat de overheid vanuit een ivoren toren opereert en voor hen denkt, in plaats van met hen. Dit gevoel leidt tot onverschilligheid, waardoor jongeren zich vaak niet verbonden en betrokken voelen bij hun eigen leefomgeving. Vanuit de Sociale Agenda zetten we in op eigen initiatief van jongeren voor de versterking van hun positie in de maatschappij. We gaan hierbij uit van de eigen ontwikkeling van jongeren in relatie tot actief burgerschap. Wij willen handvatten bieden om jongeren hun eigen ideeën en initiatieven ook daadwerkelijk uit te laten voeren.

In vergelijking met de andere thema's zal *Eigen kracht* zowel qua inhoud als qua netwerk nog grotendeels ontwikkeld moeten worden.

Binnen het thema Eigen kracht zetten we in op de eigen ontwikkeling van jongeren in relatie tot actief burgerschap door:

- Het stimuleren van initiatieven ter bevordering van de eigen kracht en oplossend vermogen van jongeren.
- Het stimuleren van initiatieven die handvatten bieden aan jongeren om hun goede ideeën ook daadwerkelijk uit te voeren.
- Het verspreiden van kennis over bestaande aanpakken
- Het bieden van een platform voor betrokken partijen waardoor betrokken partijen elkaar makkelijk kunnen vinden en samenwerking kunnen zoeken

### Voorbeeld

De Wissel is een activiteitenwinkel in de wijk Overvecht. Het is een samenwerking tussen het Vader Rijn College en ROC Midden Nederland. Veel jongeren van het Vader Rijn College en ROC Midden Nederland op niveau 1 en 2 hebben problemen met het vinden van goede leer/werkplekken (stages). Door een inbedding van de leer/werkplekken in de Wissel worden de kansen van deze jongeren duidelijk vergroot. Startende ondernemers en bewoners kunnen een beroep doen op deze jongeren. Daarnaast betreft De Wissel bewoners die aan de kant staan bij activiteiten en geeft hen zo een duwtje in de rug. Zij kunnen met behulp van leerlingen klussen oppakken die anders moeilijk van de grond komen. Zo bevordert het project het ondernemerschap van bewoners, krijgt de wijk door de activiteiten meer sociale structuur en doen de leerlingen de broodnodige ervaring op.

## 2.3. Voorbeelden integraal werken

### *Capaciteitsgericht werken*

In Zeist-West heeft de Provincie een onderzoek laten doen naar de huidige en de gewenste situatie voor de verbetering van de sociale kwaliteit in de wijk. Op basis van het onderzoek gaat Alleato in deze wijk investeren in de sociale infrastructuur met name gericht op het mobiliseren en benutten van de kwaliteiten van bewoners. De capaciteitsgerichte benadering heeft vooral kracht als deze breed, vanuit verschillende instellingen en met verschillende uitvoerders, wordt ingezet. Vandaar het streven meer professionals, liefst van verschillende organisaties, tegelijkertijd in de wijk capaciteitsgericht in te zetten. Het werken in teamverband maakt tevens het uitwisselen van inzichten en ervaringen mogelijk en biedt de mogelijkheid tot het onderling verdelen van taken. Om de integrale aanpak te verstevigen, is het wenselijk als de professionals in het buurtteam van verschillende instellingen afkomstig zijn.

### *Wijkparticipatie door sport*

Samen met het Programma Sport ondersteunt het Programma Sociale Agenda het project 'Sport versterkt tolerantie'. In de wijk Overvecht wordt Sport gebruikt als springplank om integratie in de samenleving een extra impuls te geven. Sport is als een kleine samenleving. Waarden als op tijd komen, omgaan met falen en winnen, samenwerken, het zijn onderdelen die zullen helpen in de ontwikkeling van de jongeren. Sport is een zeer belangrijk middel om cohesie in de wijken verder te versterken. Vanwege de laagdrempeligheid en de herkenning bij veel mensen als zijnde een belangrijk stukje bijdrage aan een gezond lichaam, is de participatie binnen veel doelgroepen goed te verwezenlijken.

### *Uitwisselingsplatform*

Als Provincie stimuleren we vanuit onze bovenlokale rol de multidisciplinaire samenwerkingsverbanden en het uitwisselen van kennis tussen de partijen onderling. Uit onderzoek, dat de Provincie heeft laten uitvoeren, is gebleken dat er al veel kennis bij alle partijen aanwezig is en dat behoefte is aan uitwisseling hiervan (databank, platform, conferentie). Eveneens wordt aangegeven dat er behoefte is aan ondersteuning bij verduurzaming van projecten. Daarom gaat de Provincie een uitwisselingsplatform oprichten. Het doel van dit platform is dan ook tweeledig. Enerzijds om alle betrokken partijen op het gebied van integratie & participatie in de provincie Utrecht een mogelijkheid te bieden om ervaringen uit te wisselen en kennis te delen en mogelijke samenwerking aan te gaan. Wij hopen hierbij op een actieve bijdrage van gemeenten, maatschappelijke organisaties, onderwijsinstellingen, woningcorporaties en kennisinstituten. Anderzijds willen wij deze uitwisseling versterken door vanuit het platform een instrument te ontwikkelen waarbij kennis en ervaring van 'best practices' kan worden uitgewisseld en actief gebruikt kan worden door de partners in het veld, zodat zij de 'best practices' blijvend kunnen inzetten.

### **3. Onderwijs & Arbeidsmarkt; inzet 2010-2011**

Op het terrein van Onderwijs en Arbeidsmarkt zetten we de komende twee jaar op basis van de inzet en ervaring van de afgelopen twee jaar voor een specifiekere benadering door in te zetten op de volgende twee onderwerpen.

#### **1. Onderwijs en werk voor jongeren in kwetsbare posities**

Toeleiding naar de arbeidsmarkt voor jongeren in kwetsbare posities. Aanpak jeugdwerkloosheid, aanpak voortijdig schoolverlaten en zorgstructuren gaan hierin hand in hand

#### **2. Stimuleren van sectorale samenwerking in zorg en techniek**

Versterking van de instroom in de tekortsectoren zorg en onderwijs door sectorgerichte samenwerking te stimuleren; d.w.z. samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven in specifieke regio's op specifieke terreinen. Het gaat hier om een verdere uitwerking van het onderwerp Arbeidsmarkt

### **3.1 Onderwijs en werk voor jongeren in kwetsbare posities**

De jeugdwerkloosheid in onze provincie neemt door de economische crisis weer toe. Was in 2007 7% van de jongeren werkloos, medio 2009 is dat opgelopen tot ongeveer 10% (ruim 6.000 jongeren). Ook het aantal jongeren met een arbeidsongeschiktheidsuitkering stijgt onrustbarend; het afgelopen jaar is het aantal jongeren met zo'n uitkering met 7% gestegen tot 3.080, terwijl het totaal aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen in de provincie juist met 4% daalde.

We zetten er als Provincie op in om jongeren in kwetsbare posities zoveel mogelijk een reguliere plek op de arbeidsmarkt te bieden. De inzet hierbij is structurele samenwerking tussen partijen te bevorderen waardoor conjunctuurgevoeligheid afneemt. De Provincie zal daarom alleen investeren in duurzame initiatieven en geen tijdelijke maatregelen ondersteunen. Een gerichte focus op onderwijs en werk door alle betrokken partijen, kan jongeren het gewenste perspectief bieden.

Binnen het thema Jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt stellen we onszelf de volgende doelen:

- We stimuleren nieuwe initiatieven die duurzame trajecten gericht op een plek op de arbeidsmarkt voor kwetsbare jongeren mogelijk maken en daarmee een minder afhankelijke positie van zorg en uitkering.
- We verspreiden de kennis over bestaande aanpakken
- We organiseren seminars en een conferentie
- We bieden een internetplatform voor betrokken partijen waardoor betrokken partijen elkaar makkelijk kunnen vinden en samenwerking kunnen zoeken

#### *3.1.1 Werkend leren: de opstap naar werk*

Stage-, leerwerk- en werkervaringsplaatsen zijn een belangrijke opstap naar werk, in het bijzonder voor jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt. Jongeren doen er werkervaring op, leren een vak, leren wat bedrijven van ze verwachten en leren hun vaardigheden in te zetten in de structuur van een bedrijf. Dat geeft hen zelfvertrouwen, waardoor ze beter in staat zijn hun vaardigheden te ontwikkelen en eigen verantwoordelijkheid te nemen. Geschikte stage- en leerwerkplaatsen voor jongeren op de laagste opleidingsniveaus zoals het praktijkonderwijs, het cluster 4-onderwijs, en beroepsonderwijs op de kwalificatieniveaus 1 en 2 zijn moeilijk te vinden. Daarom steunen we samenwerkingsinitiatieven in de provincie

die meer jongeren aan een leerwerkplaats, werkervaringsplaats en/of stageplaats helpen voor jongeren uit deze kwetsbare groepen.

Voorbeeld:

Provincie ondersteunt de oprichting van vier arbeidstrainingscentra (ATC's), verbonden aan scholen voor voortgezet speciaal onderwijs of praktijkonderwijs in de regio. Deze arbeidstrainingscentra vormen een instrument om jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt met specifieke training voor te bereiden op werk. Het betreft 1) ATC Amersfoort, verbonden aan locatie Fornhese van de Mulock Houwerschool, 2) ATC Soest, verbonden aan de Lasenberg, een VSO-ZMOK-MLK-school voor kinderen met een gedragsstoornis en/of psychische problematiek in combinatie met een licht verstandelijke beperking, 3) ATC Berg en Boschool gericht op jongeren met een stoornis in het autistisch spectrum en 4) ATC Utrecht e.o. gericht op leerlingen van de praktijkscholen Pouwer (Utrecht) en De Baanbreker (IJsselstein).

*3.1.2 Meedoen door werk*

In de provincie Utrecht staan veel jongeren aan de kant omdat ze een zogenaamde afstand tot de arbeidsmarkt hebben: ze zijn bijvoorbeeld fysiek of verstandelijk gehandicapt, hebben een laag IQ of de sociale omstandigheden in hun jonge leven zijn zodanig dat het niet gelukt is een reguliere schoolloopbaan te doorlopen, een startkwalificatie te behalen of werk te behouden

Analoog aan landelijk beleid stellen wij ons ten doel dat geen enkele jongere aan de kant staat; je bent óf aan het werk, óf je werkt via een opleiding aan je eigen toekomstperspectief. De rol van de Provincie is hierbij het signaleren van knelpunten, het samenbrengen van partijen, het delen van kennis en ondersteunen in een versterking van de aanpak voor een grote groep jongeren om hen (zoveel mogelijk) zelfstandig in deze maatschappij te laten functioneren.

Voorbeeld:

De doelstelling van het project 'Regulier waar het kan, speciaal waar het moet' is om jongeren met een functiebeperking bewust te laten kiezen voor een opleiding en beroep. Daarnaast vindt bemiddeling naar betaald werk plaats en wordt een netwerk van bedrijven opgebouwd. Hiermee wordt een sluitende aanpak rond leren en werken gecreëerd voor deze specifieke doelgroep. Dit biedt hen een perspectief en voorkomt dat zij buiten de boot vallen en afhankelijk worden van een wajong-uitkering. REA college en ROC Midden Nederland bundelen hun expertise voor het ontwikkelen van een methodiek, zodat jongeren met een functiebeperking in de provincie Utrecht 80 % kans hebben op een betaalde baan. Gezamenlijk ontwikkelen zij een integraal traject dat bestaat uit assessment, beroepskeuze, scholing, persoonlijke begeleiding, werkervaring, bemiddeling naar betaald werk via ontwikkelde netwerken en indien nodig jobcoaching. De mogelijkheden en beperkingen van de deelnemers staan centraal.

*3.1.3 Van (jeugd)zorg naar zelfstandigheid*

De nadruk op de fase na de jeugdzorg ligt nog sterk op zorg. Zorg is belangrijk, maar voor een zelfstandige toekomst voor jongeren uit de jeugdzorg is het van belang dit in het perspectief van onderwijs en werk te plaatsen. We zetten daarom in op een versterking van een sluitende aanpak zorg, onderwijs en werk. Denk bijvoorbeeld aan jongeren die vanwege hun meerderjarigheid geen of niet langer ondersteuning kunnen krijgen vanuit de jeugdzorg, maar nog een steuntje in de rug nodig hebben om scholing, werk en huisvesting op een goede



manier geregeld te krijgen. Of de sociaal zwakke jongeren zonder startkwalificatie voor wie hooguit mbo-niveau 1 haalbaar is. Om te voorkomen dat deze groep uitsluitend aangewezen blijft op zorg, is het van belang dat er samen met gemeenten, onderwijs, zorginstellingen en bedrijfsleven naar mogelijkheden wordt gezocht om ze op te leiden voor een reguliere baan en de zorg en ondersteuning die daarbij nodig is daarop aan te passen.

### **3.2 Stimuleren van sectorale samenwerking in zorg en techniek**

De kloof tussen vraag en aanbod van personeel in de technieksector en de zorgsector wordt breed gevoeld in de provincie Utrecht. Ondanks de economische teruggang bestaat er op dit moment in de sectoren techniek en zorg nog steeds een tekort aan goed personeel. Misschien geldt dit straks ook wel weer voor andere sectoren. We ondersteunen initiatieven waar scholen, gemeenten en bedrijfsleven samenwerken aan het oplossen van de huidige knelpunten.

#### Voorbeeld:

Techniek Gilde Eemland is een samenwerkingsverband tussen onderwijs en bedrijfsleven. Het richt zich op het verminderen van de voor de regio zorgwekkende kloof tussen vraag en aanbod van personeel in de technieksector. Er wordt gewerkt aan een structurele en duurzame kennisuitwisseling en intensieve samenwerking tussen technisch beroepsonderwijs en bedrijfsleven. De partijen geven een gezamenlijke impuls aan de promotie van leren en werken in de techniek waardoor de instroom van nieuwe jonge werknemers toeneemt.

We zetten de komende periode verder in op sectorgerichte samenwerking binnen de techniek. Het gaat dan om structurele en duurzame kennisuitwisseling en intensieve samenwerking tussen technisch beroepsonderwijs en bedrijfsleven, waarbij de betrokken partijen een gezamenlijke impuls geven aan de promotie van leren en werken in de techniek waardoor de instroom van nieuwe werknemers toeneemt.

In Amersfoort en Woerden is intussen een Gildestructuur voor de techniek gerealiseerd. Ingezet wordt nog op de regio's Utrecht en Veenendaal.

Daarnaast zetten we in op sectorale samenwerking binnen de sector zorg. Daar waar zich knelpunten voordoen zullen we relevante partijen zoals onderwijs en zorgaanbieders stimuleren tot samenwerking, zodat ook daar de instroom van nieuwe werknemers kan toenemen.

Een instrument om de sectorale samenwerking (verder) te bevorderen is Switchboard, ontwikkeld door Technocentrum Utrecht. We investeren in een uitbreiding van dit instrument voor de sector Zorg. Daarnaast vinden we het van belang dat het instrument daadwerkelijk wordt gebruikt door Utrechtse gemeenten en regio's voor het in kaart brengen van knelpunten op de arbeidsmarkt en het (beter) benutten van de mogelijkheden van sectorale samenwerking.

### **3.3 Provinciale samenwerking: Platform Onderwijs en arbeidsmarkt**

Op de conferentie 'Jongeren aan de slag' die op 9 december jl. plaatsvond, gaven deelnemers aan dat er grote behoefte bestaat aan een provinciaal platform waarin organisaties kennis en netwerk met elkaar kunnen delen. Naast het organiseren van thematische bijeenkomsten, gaat de Provincie in het eerste kwartaal van 2010 verkennen op welke manier en in welke vorm gehoor kan worden gegeven aan deze behoefte.

Binnen het thema Stimuleren van sectorale samenwerking in zorg en techniek zetten wij ons in voor de volgende doelstellingen:

- Meer samenwerking tussen scholen, gemeenten en bedrijfsleven
- Meer aandacht voor (toekomstige) tekortsectoren
- Terugdringen van de personeelstekorten in de zorg-, en technieksector

#### **4. Verhouding 1<sup>e</sup> fase (2008-2009) en 2<sup>e</sup> fase (2010-2011) Sociale Agenda**

Veel projecten uit de eerste fase van het programma Sociale Agenda lopen door in de periode 2010 en 2011. Het gaat om lopende initiatieven die de Provincie een breed netwerk oplevert waardoor we onze rol van verbinder en kennisverspreider en inhoudelijk en financieel ondersteuner steeds beter kunnen invullen. Het sociale domein is stevig in ontwikkeling en de een faciliterende rol van de Provincie in die ontwikkeling wordt door gemeenten en maatschappelijke organisaties gewaardeerd.

Per Voortgangsrapportage Sociale Agenda juli 2008- september 2009 (kenmerk: 2009WMC82, commissievergadering 28 september 2009) bent u geïnformeerd over de eerste fase van het programma Sociale Agenda. We hebben daarin de eerste resultaten kenbaar gemaakt en ontwikkelingen geschetst.

Naast het monitoren van en rapporten over de vele lopende initiatieven (zo'n 75 projecten) uit de eerste fase, zetten we voor de resterende periode in op de urgente vraagstukken rondom jongeren die onze aandacht behoeven. Dat betekent dat we in de periode 2010-2011 geen nieuw beleid ontwikkelen, geen nieuwe financiële verplichtingen aangaan of inhoudelijke ondersteuning bieden aan initiatieven gericht op:

- arbeidsmarktbeleid- en participatie resp. voor en van volwassenen
- sociale cohesie en wijkaanpak gericht op activering en burgerschap volwassenen
- algemene aanpak van voortijdig schoolverlaten
- stimuleren van ontmoeting en actief burgerschap van volwassenen
- ondersteunen scholen in profilering.

In het vierde kwartaal van 2010 is er een integrale evaluatie van het programma Sociale Agenda 2008-2011 beschikbaar. Tevens zal in die periode gestart worden met werkconferenties georganiseerd met gemeenten, maatschappelijke organisaties, schoolbesturen en vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven waarin de vraag centraal staat voor welke urgente maatschappelijke vraagstukken we de komende periode in onze Provincie staan. De output van deze bijeenkomsten vormt een basis voor een nieuwe termijn van het programma Sociale Agenda.